

Mit je _____ oblik u kojemu se oblikuje priča koja najčešće objašnjava nešto čovjeku nepoznato, neobjašnjivo – _____ svijeta, zagrobni _____, prirodne pojave, legendarni heroji... Mit se pojavio prije pojave _____ i nastao je kao kolektivna potreba ljudske zajednice.

Mitologija – _____

Zadatak za istraživanje:

1. Navedite nekoliko nacionalnih mitologija. _____

2. Navedite nekoliko bogova iz grčke mitologije i pridružite im parove rimske mitologije.

3. Istražite podrijetlo ženskih osobnih imena: Vesna, Morana, Buga, Vida, Lana, Bojana, Danica.

1.

Sizif je bio sin praoca Eoljana Eola, osnivač i prvi kralj Korinta. Smatran je najlukavijim i najmudrijim među ljudima. Jednom je prilikom vidio Zeusa kako uzima riječnom bogu Azopu kćer Eginu. Kako o tome nije šutio, bog smrti Tanat je trebao uzeti Sizifovu dušu i predati je vladaru podzemnog svijeta – Hadu. No, Sizif je Tanata nadmudrio te ga je vezao i zatvorio u željeznu bačvu (prema drugoj verziji u podrum). Ljudi su tako prestali umirati i pridonositi žrtve bogovima. Zeus je zbog toga poslao na svijet boga rata Aresa koji je oslobodio Tanata.

Tanat je odmah poslao Sizifovu dušu u podzemni svijet. Sizif je već prije svojoj ženi Meropi naredio da u slučaju njegove smrti ne prinese bogovima žrtvu. Ne dobivši očekivane darove, bog podzemlja Had i njegova žena Perzefona su naredili da Sizif dođe pred njih. Sizif im je predložio da ga nakratko vrata na svijet kako bi podsjetio svoju ženu na obavljanje dužnosti prema bogovima. Had je popustio Sizifovom nagovaranju. Došavši ponovo na svijet, Sizif je nastavio živjeti u Korintu ne obazrevši se na obećanje dano Hadu. Ljutiti Had je poslao Tanata po Sizifa koji je došao zauvijek u podzemni svijet.

Zbog Sizifovog nepoštivanja bogova i sumnje u njihovo sveznanje, Had ga je odlučio oštro kazniti. Sizif je morao vječno gurati uz brdo težak kamen. Kad je htio kamen prebaciti preko vrhunca, on se uvijek skotrljao natrag niz brdo te je posao morao raditi iz početka. Tako je Sizif kažnjen rađenjem besciljnog posla pri kojem mu nije moglo pomoći njegovo lukavstvo.

Koje pojave ovim mitom sebi objašnjava čovjek predznanstvenoga doba? _____

Dokažite da je kompozicija ovoga mita jednostavna. _____

2.

Orfej, sin muze Kaliope, silno je volio glazbu. Bog Apolon darovao mu je liru, a muze su ga naučile tako dobro svirati da su čak i vode u potocima prestajale šumjeti da bi slušale njegove note. Orfej je volio jednu prelijepu djevojku koja se zvala Euridika. Sudbina je, međutim, bila protiv njihove ljubavi.

Jednoga je dana Euridika, dok je trčala šumom, nagazila na zmiju skrivenu u travi koja je ujede i ubije.

Orfej, pomahnitao od bola, odluči sići u podzemni svijet da bi oteo svoju zaručnicu iz kraljevstva mrtvih. Nagovori Harona, skelara na rijeci Stig, da ga preveze na drugu stranu paklenske podzemne rijeke, te stiže pred Hada, boga podzemnog svijeta, i njegovu ženu Perzefonu. Dvoje vladara bijahu ganuti očajem lijepoga mladića i njegovom milozvučnom svirkom, pa obećаше vratiti mu Euridiku među žive.

»No, pazi!«, upozoriše ga. »Ne smiješ je nijednom pogledati na tom putu, sve dok ne stignete na sunčevo svjetlo!«

Orfej uze Euridiku za ruku i sretan krene natrag prema svjetlu. Međutim, dok je koračao, zaokupi ga sumnja da ono što ga slijedi nije njegova zaručnica, već samo sjena. Zaboravi na obećanje, okrene se da je pogleda... Ali gle, čim njegov pogled pade na djevojčino lice, Euridika počе iščezavati!

»Ne!«, povika očajni Orfej. »Ostani! Nemoj pobjeći!« Prekasno! Euridike više nije bilo. Zauvijek je vraćena u kraljevstvo mrtvih.

Iznesite svoje mišljenje o navedenom mitu i o njegovoj aktualnosti. Navedite bitna pitanja o čovjekovu životu i smrti na koja odgovara ovaj mit. _____

3.

U drevnoj Frigiji živio je jedan kralj, po imenu Mida, koji se često ponašao budalasto. Kao i ovaj put, čineći uslugu Baku, bogu života, kad mu je ovaj obećao jedan dar, kakav god poželi.

»Učini da mogu u zlato pretvoriti sve što dotaknem!«, odgovori Mida, koji je bio silno pohlepan. Bog mu udovolji. Mida je, naravno, postao silno bogat. No uskoro se ražalosti jer nije mogao ni piti niti jesti: sve što bi dotaknuo, zapravo, čak i hranu, pretvaralo se u zlato.

Prije nego što je siroti kralj gotovo umro od gladi, Bako se sažali na njega i, srećom, oslobodi ga. Ali to nije bio jedini put da je Mida upao u nevolju.

Jednoga dana, dok je prolazio šumom, zatekao se kao promatrač natjecanja u pjevanju između Apolona, boga glazbe, i Pana, boga šume. »Po meni je mnogo bolja Panova glazba!«, reče naglas kralj, a da ga nitko nije pitao za mišljenje. Apolon, krijući svoj bijes iza osmijeha, reče mu: »Po meni, tvoje uši te varaju: kaznit ćemo ih!« I istoga trenu učini da mu naraste lijepi par magarećih ušiju!

Siroti kralj Mida ode svom brijaču i reče da mu napravi frizuru koja će sakriti te užasne uši. Pogriješio je jer brijač nije uspio zadržati za sebe tu tajnu i ubrzo je izbrblja.

Od toga dana, štoviše i vjetar je, pušući kroz trstiku, šuštao: »Kralj Mida ima magareće uši!« Apolon se zadovoljno smješкао s Olimpa.

Objasnite sintagmu *Midino prokletstvo*. _____

Istražite: Mit o Edipu, Medeja i Jazon, Trojanski rat, Fedra i Hipolit, Odisej

Mit je _____ oblik u kojemu se oblikuje priča koja najčešće objašnjava nešto čovjeku nepoznato, neobjašnjivo – _____ svijeta, zagrobni _____, prirodne pojave, legendarni heroji... Mit se pojavio prije pojave _____ i nastao je kao kolektivna potreba ljudske zajednice.

Mitologija – _____

Zadatak za istraživanje:

1. Navedite nekoliko nacionalnih mitologija. _____

2. Navedite nekoliko bogova iz grčke mitologije i pridružite im parove rimske mitologije.

3. Istražite podrijetlo ženskih osobnih imena: Vesna, Morana, Buga, Vida, Lana, Bojana, Danica.

1.

Sizif je bio sin praoca Eoljana Eola, osnivač i prvi kralj Korinta. Smatran je najlukavijim i najmudrijim među ljudima. Jednom je prilikom vidio Zeusa kako uzima riječnom bogu Azopu kćer Eginu. Kako o tome nije šutio, bog smrti Tanat je trebao uzeti Sizifovu dušu i predati je vladaru podzemnog svijeta – Hadu. No, Sizif je Tanata nadmudrio te ga je vezao i zatvorio u željeznu bačvu (prema drugoj verziji u podrum). Ljudi su tako prestali umirati i pridonositi žrtve bogovima. Zeus je zbog toga poslao na svijet boga rata Aresa koji je oslobodio Tanata.

Tanat je odmah poslao Sizifovu dušu u podzemni svijet. Sizif je već prije svojoj ženi Meropi naredio da u slučaju njegove smrti ne prinese bogovima žrtvu. Ne dobivši očekivane darove, bog podzemlja Had i njegova žena Perzefona su naredili da Sizif dođe pred njih. Sizif im je predložio da ga nakratko vrata na svijet kako bi podsjetio svoju ženu na obavljanje dužnosti prema bogovima. Had je popustio Sizifovom nagovaranju. Došavši ponovo na svijet, Sizif je nastavio živjeti u Korintu ne obazrevši se na obećanje dano Hadu. Ljutiti Had je poslao Tanata po Sizifa koji je došao zauvijek u podzemni svijet.

Zbog Sizifovog nepoštivanja bogova i sumnje u njihovo sveznanje, Had ga je odlučio oštro kazniti. Sizif je morao vječno gurati uz brdo težak kamen. Kad je htio kamen prebaciti preko vrhunca, on se uvijek skotrljao natrag niz brdo te je posao morao raditi iz početka. Tako je Sizif kažnjen rađenjem besciljnog posla pri kojem mu nije moglo pomoći njegovo lukavstvo.

Koje pojave ovim mitom sebi objašnjava čovjek predznanstvenoga doba? _____

Dokažite da je kompozicija ovoga mita jednostavna. _____

2.

Orfej, sin muze Kaliope, silno je volio glazbu. Bog Apolon darovao mu je liru, a muze su ga naučile tako dobro svirati da su čak i vode u potocima prestajale šumjeti da bi slušale njegove note. Orfej je volio jednu prelijepu djevojku koja se zvala Euridika. Sudbina je, međutim, bila protiv njihove ljubavi.

Jednoga je dana Euridika, dok je trčala šumom, nagazila na zmiju skrivenu u travi koja je ujede i ubije.

Orfej, pomahnitao od bola, odluči sići u podzemni svijet da bi oteo svoju zaručnicu iz kraljevstva mrtvih. Nagovori Harona, skelara na rijeci Stig, da ga preveze na drugu stranu paklenske podzemne rijeke, te stiže pred Hada, boga podzemnog svijeta, i njegovu ženu Perzefonu. Dvoje vladara bijahu ganuti očajem lijepoga mladića i njegovom milozvučnom svirkom, pa obećaše vratiti mu Euridiku među žive.

»No, pazi!«, upozoriše ga. »Ne smiješ je nijednom pogledati na tom putu, sve dok ne stignete na sunčevo svjetlo!«

Orfej uze Euridiku za ruku i sretan krene natrag prema svjetlu. Međutim, dok je koračao, zaokupi ga sumnja da ono što ga slijedi nije njegova zaručnica, već samo sjena. Zaboravi na obećanje, okrene se da je pogleda... Ali gle, čim njegov pogled pade na djevojčino lice, Euridika poče iščezavati!

»Ne!«, povika očajni Orfej. »Ostani! Nemoj pobjeći!« Prekasno! Euridike više nije bilo. Zauvijek je vraćena u kraljevstvo mrtvih.

Iznesite svoje mišljenje o navedenom mitu i o njegovoj aktualnosti. Navedite bitna pitanja o čovjekovu životu i smrti na koja odgovara ovaj mit. _____

3.

U drevnoj Frigiji živio je jedan kralj, po imenu Mida, koji se često ponašao budalasto. Kao i ovaj put, čineći uslugu Baku, bogu života, kad mu je ovaj obećao jedan dar, kakav god poželi.

»Učini da mogu u zlato pretvoriti sve što dotaknem!«, odgovori Mida, koji je bio silno pohlepan. Bog mu udovolji. Mida je, naravno, postao silno bogat. No uskoro se ražalosti jer nije mogao ni piti niti jesti: sve što bi dotaknuo, zapravo, čak i hranu, pretvaralo se u zlato.

Prije nego što je siroti kralj gotovo umro od gladi, Bako se sažali na njega i, srećom, oslobodi ga. Ali to nije bio jedini put da je Mida upao u nevolju.

Jednoga dana, dok je prolazio šumom, zatekao se kao promatrač natjecanja u pjevanju između Apolona, boga glazbe, i Pana, boga šume. »Po meni je mnogo bolja Panova glazba!«, reče naglas kralj, a da ga nitko nije pitao za mišljenje. Apolon, krijući svoj bijes iza osmijeha, reče mu: »Po meni, tvoje uši te varaju: kaznit ćemo ih!« I istoga trenu učini da mu naraste lijepi par magarećih ušiju!

Siroti kralj Mida ode svom brijaču i reče da mu napravi frizuru koja će sakriti te užasne uši. Pogriješio je jer brijač nije uspio zadržati za sebe tu tajnu i ubrzo je izbrblja.

Od toga dana, štoviše i vjetar je, pušući kroz trstiku, šuštao: »Kralj Mida ima magareće uši!« Apolon se zadovoljno smješkao s Olimpa.

Objasnite sintagmu *Midino prokletstvo*. _____

Istražite: Mit o Edipu, Medeja i Jazon, Trojanski rat, Fedra i Hipolit, Odisej